

Naučme sa robiť seriózne videá

(vzdelávací program)

Autor: PaedDr. Ľubica Tomková

Dopytovo orientovaný projekt:

Zlepšovanie kompetencií žiakov v oblasti ľudských práv a hodnôt prostredníctvom mimoškolskej edukačnej činnosti

Aktivita:

Mediálny zážitkový tréning pre žiakov ZŠ – Naučme sa robiť seriózne videá

Prijímateľ: Slovenský zväz protifašistických bojovníkov, o.z., Bratislava

Kód projektu: 312011ADS2

Podpora odborného partnera: Vzdelávacie centrum Múzea SNP, Banská Bystrica

„Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje.“
www.esf.gov.sk / www.minedu.gov.sk / www.szpb.sk / www.muzeumsnp.sk

Názov vzdelávacieho programu:

Naučme sa robiť seriózne videá

Zdôvodnenie vzdelávacieho programu:

Múzeum Slovenského národného povstania poskytuje už niekoľko desaťročí vzdelávanie pre žiakov aj pedagógov. Vzdelávací program *Naučme sa robiť seriózne videá* je venovaný žiakom základných škôl a je reakciou na potreby spoločnosti a aj škôl poskytnúť žiakom zážitkový vzdelávací program vo forme tréningu, v ktorom sa rozvíjajú nielen ich vedomosti, ale najmä praktické zručnosti.

Aktivita projektu je zameraná na témy dejín Slovenska s prepojením na súčasné vysoko aktuálne multikultúrne prostredie, na tému utečenci, intolerancia, rasová diskriminácia, poznanie jej koreňov, prejavov necitlivosti a pod. Všetky tieto témy apelujú na potrebu s empatiou vnímať súčasnú politickú a spoločenskú situáciu na Slovensku, v Európe aj vo svete.

V súčasnosti si taktiež čoraz viac uvedomujeme našu zodpovednosť za mladú generáciu. Zvýšenie vzdelanosti mladých ľudí pri zdôrazňovaní hodnôt rôznorodosti v spoločnosti, zvýšenie citlivosti a empatie k postaveniu menších v nej považujeme za nevyhnutné ako v spoločenskej, tak vo vzdelanostnej úrovni.

Metódy, ktoré v rámci aktivity využívame sú nastavené tak, aby boli ciele dosahované najmä na základe vlastnej práce žiakov, pričom dôraz sa kladie na riešenie problémov a tímovú prácu. V kontexte so skúsenostným a zážitkovým vyučovaním majú silný potenciál žiakov zasiahnuť. Takýto spôsob odovzdania metód a foriem učenia a práce má následne pozitívny dopad na školskú úspešnosť.

Vzdelávací program *Naučme sa robiť seriózne videá* si kladie za cieľ prehĺbovať medzipredmetové vzťahy, v tomto prípade najmä dejepisu s predmetmi z oblasti matematiky a prácou s informáciami. V súčasnosti je nevyhnutná schopnosť a zručnosť pracovať s technológiami. Prepojenie histórie, poznanie svojich dejín, tvorby videa a následná prezentácia svojich zručností a schopností posúva žiakov odborne a aj ľudsky. Žiaci tak môžu intenzívnejšie prispieť do aktivít a procesov v triede, ktoré súvisia so vzdelávaním sa v oblasti našej histórie, ale aj v oblasti ľudských práv, empatie a tolerance.

Nimi vytvorené videá môžu slúžiť nie len ako podklad k plánovanej konferencii a výstave, ale tak isto ako učebný materiál priamo v triedach.

Žiaci základných škôl absolvujú niekoľko fáz tvorby videí a oboznámia sa s rôznymi spôsobmi ako dobré video vytvoriť. Či už je to tvorba kvalitného scenára, vytvorenie vhodného naratívu, videokomentára. Žiaci budú pracovať so strihom, plynulosťou videa, budú pracovať na vlastných otázkach do rozhovoru s pamätníkom a v záverečnej fáze aj efektami vo videu, ktoré smerujú k zatraktívneniu videa. Následne všetky tieto aktivity pretavia do tvorby vlastného videa.

Potreba uvádzania zdrojov je v súčasnosti extrémne žiadúca. V dobe, keď sa na internete objavuje neuveriteľné množstvo zavádzajúcich, pokrivených a konšpiračných informácií, dohľadateľnosť zdroja informácií je viac než dôležitá. Cieľom je vysvetliť žiakom pojem duševného vlastníctva, či kde hľadať dokumenty, fotografie a vhodné audiotracky bez copyrightu.

Cieľom vzdelávania je aj upriamiť pozornosť na využitie videí a prínos nových technológií, a to nielen vo vzdelávacom procese.

Vzdelávací program prináša prehĺbenie si schopností a zručností žiakov v oblasti práce s historickými prameňmi, metódou oral history a storytellingu, ktoré budú následne aplikovať do tvorby vlastných videí. Takáto forma vzdelávania so sebou prináša aktivizáciu žiakov, tímovosť, prehľbovanie ich kreativity, jedinečnosti a formovanie kritického myslenia a postojov žiakov.

Druh vzdelávania:

Zážitkové vzdelávanie na zlepšenie študijných výsledkov a kompetencií žiakov

Forma vzdelávania:

Prezenčná / prezenčná online (40 hodín, 10 mesiacov)

Maximálne 10 mesiacov

Hlavný cieľ:

Rozšíriť a prehĺbiť vedomosti a zručnosti žiakov základných škôl zážitkovým spôsobom učenia sa v témach ako je tolerancia, rešpekt k druhým, ľudské práva, medziľudské vzťahy a prostredníctvom nich skvalitniť študijné výsledky žiakov.

Integrovať výpoveď preživších do tvorby vlastného videa, ktoré mapuje historické udalosti a výpoveď pamätníka.

Špecifické ciele:

1. Prehliť a rozšíriť vzdelanosť mladých ľudí pri zdôrazňovaní hodnôt rôznorodosti v spoločnosti, zvýšenie citlivosti a empatie,
2. prehliť príležitosti k hlbšiemu pochopeniu príčinných vzťahov a prepojení poznatkov,
3. rozšíriť a prehliť si vedomosti o tvorbe vlastného videa, ktoré mapuje historické udalosti, pamiatku, výpoveď preživších a pod.,
4. rozšíriť poznatky žiakov o duševnom vlastníctve, copyrightu a o zdrojoch, ktoré budú používať pri svojej práci,
5. prehliť znalosti v oblasti prípravy kvalitného interview, kvalitných otázok pre preživších rôznych historických udalostí,
6. rozšíriť a prehliť praktické zručnosti so softvérom, v ktorom budú spracovávať vlastné videá,
7. prehliť vedomie žiakov o tom, že ľudia sú rôzni, majú nadanie, schopnosti i obmedzenia, a pritom vedia spolu fungovať, spolupracovať a pomáhať si.

Obsah vzdelávacieho programu:

Vzhľadom na vyššie uvedené ciele a východiská sme obsah vzdelávacieho programu ***Naučme sa robiť seriózne videá*** rozdelili na nasledovné tematické celky:

1. tematický celok - **Úvod do problematiky a zoznámenie sa s prostredím programu pre online vyučovanie**
2. tematický celok - **Tajomstvá naratívu**
3. tematický celok - **Videokomentár**
4. tematický celok - **Duševné vlastníctvo a copyright**
5. tematický celok - **Umenie strihu**
6. tematický celok - **Historické jadro a rozhovor s pamätníkom**
7. tematický celok - **Zoznámenie sa so softvérovým rozhraním**

8. tematický celok – **Nahrávanie videí na portály, plánovanie záverečných projektov**

9. tematický celok – **Zadanie a vyhodnotenie záverečných projektov**

10. tematický celok – **Prezentácia prác a výber tých, ktoré budú prezentované na žiackej konferencii**

Téma	Forma	Časový rozsah
1. Úvod do problematiky a zoznámenie sa s prostredím programu pre online vyučovanie Úvodná hodina je venovaná zoznámeniu sa so študentmi, lektorom a objasnenie si hlavných cieľov kurzu. Objasňuje, čo žiaci od kurzu očakávajú a zároveň žiakom približuje jeho reálnu náplň. Vzhľadom na dištančnú formu vzdelávania obsahuje aj zoznámenie sa s prostredím programu pre online vyučovanie. Počiatočnou úlohou žiakov je spísať si päť bodov, čo od kurzu očakávajú a prejsť si s nimi ich reálne využitie. Taktiež obsahuje základné uvedenie do problematiky, náhľad do fungovania inštitúcie Múzea SNP, využitie videí pre vzdelávací proces a prínos nových technológií vo vzdelávacom procese.	Prezenčne / Online	4 hodiny

2. Tajomstvá naratívu (scenár pre dokument, zábavné video, úvod-jadro-záver, poučenie) Keďže vytváranie videí je veľmi rozšírenou formou prezentácie, existuje potreba vysvetliť ako funguje štruktúra naratívu. Odlíšenie základných foriem pre rôzne spôsoby podávania informácií (vytváranie zábavného contentu, náučného, dokumentárneho, laického, etc.). Vysvetlenie a dôležitosť pojmov ako napr. scenár, naratív, koncepcia. Základnou otázkou pre tento segment je „Čo odlišuje kvalitné video od amatérskeho?“. Úlohou žiakov bude nájsť na verejnom portáli ako Youtube amatérske a kvalitné video v podobnom žánri. Ich porovnanie, rozdiely a spoločné znaky budú predmetom hodiny.	Prezenčne / Online	4 hodiny
3. Videokomentár (základy rétoriky, dikcie, prejavu, vytváranie obsahu pre youtube) Neoddeliteľnou súčasťou videa s kvalitným vzdelávacím obsahom je zrozumiteľný a prístupný komentár. Osvojením scenára z minulej hodiny nadväzuje tento segment na dôležitosť umeleckého prednesu. Taktiež vysvetľuje rozdiel medzi štúdiovou nahrávkou, nahrávkou v teréne, spontánnymi reakčnými videami, vopred štruktúrovanými videami... Úlohou študentov bude nahráť krátku zvukovú nahrávku a na hodine si vyskúšať jej opodstatnenosť. Možnou alternatívou je rozdelenie tém jednotlivým študentom, ich krátka príprava a otestovanie ich schopnosti vytvoriť stručný scenár v obmedzenom čase.	Prezenčne / Online	4 hodiny

4. Duševné vlastníctvo, copyright Potreba uvádzania zdrojov je v súčasnosti extrémne žiadúca. V dobe keď sa na internete objavuje neuveriteľné množstvo zavádzajúcich, pokrivených a konšpiračných informácií, dohľadateľnosť zdroja informácií je viac než dôležitá. Cieľom tohto segmentu je vysvetliť žiakom pojem duševného vlastníctva, kde hľadať dokumenty, fotografie a vhodné audiotracks bez copyrightu. Priblíženie pojmov ako article 13, copyright, duševné vlastníctvo a iné. Na princípe jednoduchých príkladov je možné docieľiť priblíženie týchto pojmov aj danej vekovej skupine bez zbytočného informačného preťaženia.	Prezenčne / Online	4 hodiny
5. Umenie strihu (nadväznosť obrazov, plynulosť videa, nenásilný strih), príkladové štúdie (súbor klipov, rozobratie použitých techník) Kvalitné a amatérske video sa odlišuje viacerými aspektami. V predchádzajúcom segmente bola žiakom objasnená dôležitosť verbálneho prejavu. V tomto segmente je priblížená vizuálna stránka veci. Diváka dokáže buď zaujať, alebo odpúdiť. Predmetom tejto časti je priblíženie základných filmových techník (strih, predely, rozostrenie, uhly kamery, etc.). Na lektorom vybraných príkladových štúdiách (klipy najmä z portálu youtube) budú ilustrované už osvojené základné vedomosti žiakov. Naratív, strih, charakter videa. Úlohou žiakov bude prezentovať obľúbené video a jeho následné rozobratie za použitia naučených informácií.	Prezenčne / Online	4 hodiny

6. Historické jadro (ambivalencia pojmov agresor-obet', základné mílniky - 2.sv. vojna, „Studená vojna“, 20. storočie, otázky morálky a ľudských práv). Rozhovor s pamätníkom (vhodné témy, otázky, príprava na interview) Inštitúcia Múzea SNP sa zaoberá nielen štúdiom historických otázok, ale taktiež prezentovaním záverov historického výskumu širšej verejnosti. Vzhľadom na obsah záverečnej výstavy Ľudia v pohybe je potrebné žiakom priblížiť nielen dejinné udalosti, no aj ich zasadenie do morálneho kontextu. Obsahom tohto segmentu bude najmä voľná diskusia. Povaha interview a príprava naň sa odlišuje od hostá. Pri pamätníkoch, ľuďoch, ktorí si častokrát prešli ťažkými životnými situáciami, je príprava vopred obzvlášť dôležitá. Žiaci sa dozvedia, aký je rozdiel medzi bežným interview, rozhovorom s pamätníkom a rozprávaním príbehu. Krátke segmenty vyňaté z viacerých očitých svedectiev budú ilustrovať dopady vybraných otázok na respondenta. Naučia sa používať metódu oral history a storytellingu. Žiaci dostanú za úlohu pripraviť krátku sériu otázok pre preživšieho rôznych historických udalostí (SNP, holokaust, nástup nacizmu, vojna v Juhoslávii, arménska genocída, apartheid). Úlohou žiakov bude taktiež naštudovať si k téme potrebné základné informácie.	Prezenčne / Online	4 hodiny
7. Zoznámenie so softvérovým rozhraním (rozloženie funkcií, prehľadnosť programu, oboznámenie s panelmi) Strih v softvéri, zvukové stopy, efekty Praktická práca s programom určeným na strihanie videí. Priestor na otázky a vyskúšanie možností daného programu. Zadanie prípravy podkladov pre ďalšiu prácu na následnej hodine.	Prezenčne / Online	4 hodiny

Samostatná práca žiakov s odborným vedením. Vytvorenie funkčného videa z vopred pripravených klipov, doplnenie audia, efektov, a pod.		
8. Nahrávanie videí na portály ako youtube a pod., možnosti, funkcie a dosah. Plánovanie záverečných projektov Audiovizuálne portály sa stali neoddeliteľnou súčasťou internetu. Zdieľanie tohto obsahu podlieha istým pravidlám. Žiaci si osvoja základné podmienky nahrávania a zdieľania videí, ich vekové obmedzenia, použitie copyrightu vo verejnom videu, nastavenie jeho súkromných parametrov a podobne. Úlohou žiakov bude nahráť krátke video z predchádzajúcej hodiny na najrozšírenejší portál- Youtube.	Prezenčne / Online	4 hodiny
9. Zadanie a vyhodnotenie záverečných projektov, výstup s krátkym komentárom Koordinácia pri tvorbe prác, výber tých, ktoré budú prezentované na žiackej konferencii.	Prezenčne / Online	4 hodiny
10. Prezentácia videí pred skupinou Prezentovanie a následná diskusia k videám	Prezenčne / Online	4 hodiny

Profil absolventa:

Absolvent vzdelávacieho programu *Naučme sa robiť seriózne videá* získa kompetencie, na základe ktorých bude disponovať rozsiahlejšími a hlbšími vedomosťami v danej problematike, a tie následne dokáže zakomponovať v rámci vyučovacích hodín Dejepis a aj iných vyučovacích predmetov.

Prehľbi si kľúčové kompetencie v rámci vzdelávacej oblasti Dejepis, Matematika a práca s informáciami. Bude schopný vytvoriť vlastné video, ktoré bude mapovať historické udalosti, pamiatku, výpoveď preživších, získa schopnosť kvalitnejšie pracovať s historickými prameňmi, historickým textom, filmovým dokumentom, metódou oral history a storytelligu priamo na vyučovacích hodinách. Bude ovládať prácu so softwérom slúžiacim na tvorbu krátkych videí. Prehľbi svoje komunikatívne a osobnostné kompetencie pri prezentovaní danej problematiky. Plnohodnotne dokáže pri vzdelávaní využívať medzipredmetové vzťahy a vzájomnú spoluprácu.

Rozsah vzdelávacieho programu:

Zážitkové vzdelávanie pre žiakov sa realizuje v termínoch január – jún 2021 a september – december 2021, t.j.10 mesiacov.

Rozsah vzdelávania predstavujú 4 hodiny do mesiaca.

Zážitkové vzdelávanie prebieha vždy po vyučovaní a realizuje ho odborný lektor.

Kategória: žiak základnej školy

Spôsob ukončovania:

Vzdelávanie sa ukončuje vytvorením a odovzdaním videa každej skupiny (dvojice až trojice žiakov). Najlepšie videá sa odprezentujú na záverečnej konferencii.

Garant vzdelávacieho programu:

PaedDr. Ľubica Tomková – metodik, didaktik, pedagóg

Finančné, materiálne zabezpečenie:

Náklady na vzdelávací program budú hrazené z finančných zdrojov projektu. Účastník neplatí žiadny poplatok. Učebné pomôcky, technické zabezpečenie, archívny materiál a študijnú literatúru majú účastníci k dispozícii v priestoroch Vzdelávacieho centra Múzea SNP a ďalší materiál obdržia počas vzdelávania v rámci výučby jednotlivých tematických okruhov.

Technické a informačné zabezpečenie:

Realizácia vzdelávacieho programu sa uskutoční v interných priestoroch Vzdelávacieho centra Múzea SNP a stálej expozície Múzea SNP. K dispozícii účastníkom je vzdelávacia kongresová miestnosť vybavená multimedialnou technikou (interaktívna tabuľa s dataprojektorom, počítač, zvukové reproduktory). Účastníci majú k dispozícii internetové pripojenie, pre lektorov a žiakov sú zabezpečené notebooky, ktoré sa budú využívať v čase prezenčnej výučby.